

Orlando – En amerikansk tragedi

Natten till den 12 juni 2016 inträffade den dittills största massskjutningen i USA:s historia, på nattklubben *Pulse* nära Orlandos centrum. En man beväpnad med en automatkarbin och en halvautomatisk pistol börjar plötsligt skjuta rakt in i folkmassan. Därefter barricaderar han sig i flera timmar på en av toaletterna med ett stort antal gisslan, innan polisen stormar klubben och skjuter förövaren. I massakern mördas 49 människor, över 50 skadas och hundratals traumatiseras.

Journalisten **Johan Hilton** har skrivit en omtumlande och drabbande reportagebok om dådet. Genom timslånga intervjuer, ibland vid flera tillfällen, med ett drygt hundratal personer, överlevande, anhöriga till offren, sjukvårdspersonal, aktivister, politiker och representanter för myndigheter, kyrkor och civilsamhälle, berättas i detalj om vad som skedde; före, under och efter skjutningen. Det är både en berättelse av och om dem som direkt drabbades men också – och inte minst – om hur katastrofen kom att påverka Orlando som stad. Genom att alla dessa röster får komma till tals formas en gemensam historia där var och en bidrar med sitt perspektiv. Att gå direkt till källan är ett mycket effektivt och respektfullt sätt att berätta som påminner mig om journalister som **Magda Gad** och Nobelprisade **Svetlana Aleksijevitj** och jag sänder en tacksamhetens tanke till dem som arbetat med att transkribera alla Hiltons intervjuer.

Orlando, är för mig en stad mest känd för alla sina nöjesfält, Disney World, Universal Studios och Sea World. Genom dessa har Orlando också blivit en plats med många möjliga jobbtillfällen. Ett migrantsamhälle som lockar till sig säsongsarbetare och billig arbetskraft. En tredjedel av befolkningen är latinos med ursprung i främst Puerto Rico, Mexico och Venezuela. Många talar dålig engelska, saknar

sjukförsäkring och en hög andel är även papperslösa. Det finns inga subventionerade bostäder. Inga stödsystem. I avsaknad av id-handlingar tar inga härbärgen emot utan många är hänvisade till tillfälliga boenden eller hemlöshet. Ett liv under svåra förhållanden. "Man kan inte försörja sig på en lön från Musse Pigg".

Pulse är, vid tidpunkten för massakern, en populär samlingsplats för stadens hbtq-befolkning och riktade sig den aktuella kvällen med sin "latin night" främst till den här spanskspråkiga delen av communityt. Sammantaget gjorde detta att attentatet drabbade spanskspråkiga hbtq-personer extra hårt.

"På Pulse talades det mycket om "undocuqueers", papperslösa hbtq-personer. Människor som inte kunde vara öppet homosexuella inför sin familj, men inte heller vågade vara öppet papperslösa inför sina homosexuella vänner."

Katastrofen vidgas i boken till att bli större än en fråga om homofobi, sexualitet och könstillhörighet till att bli en fråga om klass, etnicitet och migration.

I rättegången som följde efter massakern visade det sig att attentatet utfördes av en ensam "hobbyislamist" som radikaliserat sig själv via Youtube och lyssnat till IS uppmaningar om att utföra terrorhandlingar som hämnd för bombningar av Syrien. Att dådet utfördes just på nattklubben Pulse, just denna "latin night", visade sig snarast vara en slump. Gärningsmannen hade ingen kännedom om att klubben var en mötesplats för hbtq-communityn.

Beskrivningen av attentatet är bred, djup och skrämmande detaljrik. Ögonvittnesskildringarna av en iskall verklighet är förfärliga och väcker både fasa och avsky. Det är en skakande och hjärtskärande läsning. En omtumlande och gripande skildring av ond, bråd död.

Beskrivningen av vad som händer efteråt när alla nyhetsbyråer

har lämnat platsen och skyndat vidare lyfter boken till en ny nivå som är i bästa mening upplysande. Hur reagerade omgivningen? Hur tog samhället ansvar? Här lockades både det värsta och bästa hos människor fram. Å ena sidan fanns här familjerna som vägrade hämta och begrava sina döda barn, som inte ville kännas vid dem, eftersom de genom dådet fått veta att de var homosexuella. Överlevande som förlorade, eller inte orkade gå tillbaka till sina arbeten, utlämnade till fattigdom och ibland hemlöshet. Rehabilitering och traumabearbetning som uteblev för papperslösa, de som saknade sjukförsäkring eller inte hade råd betala. Å andra sidan människor som vallfärdade ända från North Carolina för att lämna blod till sjukhusen, betalade biljetter till anhöriga som snabbt behövde komma till Orlando, skänkte mat, öppnade sina hem, donerade pengar till upprättade fonder för offren. Hela civilsamhället i Orlando visade upp en enad front efter massmordet. Folk manifesterade på gatorna, gjorde på olika sätt sina röster hörda mot alla former av förtryck för att visa varje människas okränkbara värde.

Jag slår ihop en mycket läsvärd bok med en liten gnutta hopp för det finns trots allt, enligt Johan Hilton, en positiv utveckling av det här utsägligt skrämmande dådet. Hbtq-communityn är numera en självklar och integrerad del av staden. Regnbågsflaggor vajar överallt och på krogar och barer syns klistermärken som meddelar att detta är ett tryggt rum, "a safe place". Varje år högtidlighålls minnet av de mördade i en ceremoni, Orlando United Day – A day of Love and Kindness. Ett museum till minne av offren är under uppbyggnad.

"Det var en existensiell prövning där ett helt samhälle visade sina bästa sidor, mitt i ett becksvart mörker. Idag skimrar staden i regnbågens färger och strävar aktivt och dagligen efter mer öppenhet, mer diversifiering, större sammanhållning – vad än gärningsmannen hoppades uppnå med sitt massmord misslyckades han grundligt."

Det är svårt att låta bli att koppla ihop massakern med det vi

just nu upplever i skuggan av mordet på **George Floyd**, hur ett fasansfullt illdåd fyllt av smärta och sorg kan leda en stad, ett land och kanske till och med en värld, vidare till organisering och aktivism för någonting bättre. Kampen går vidare.

Heléne Nellvik

Vi är Orlando – En amerikansk tragedi

Johan Hilton

Natur & Kultur 2020

Johan Hilton är journalist på Dagens Nyheter och författare till Augustprisnominerade *Monster i garderoben* (2015) och *No tears for queers* (2005)

